

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version:

Ashkan Pakseresht (2020) : Vår inställning till genädrad mat. Västra Nyland 11.2.2020.

Vår inställning till genändrad mat

I Europa råder en rätt utbredd uppfattning om att konsumenter är negativt inställda till genändrad (GMO) mat. Därför har man ansett sig ha stöd för de restriktiva bestämmelser som hittills gällt.

Men den så kallade Eurobarometern från år 2010 visade att européerna är mera positivt inställda till bioteknologi överlag, detta på grund av en ökad oro för energi- och hållbarhetsfrågor.

Denna alltmer positiva inställning hade tidigare ingen större betydelse. Men EU-kommissionen föreslog nyligen nya regler och bestämmelser som tillåter att de enskilda medlemsstaterna avviker från det system som hittills gällt i hela EU, det system som reglerat produktionen av livsmedel med användande av bioteknologi.

Denna förändring i bestämmelserna tillåter nu de enskilda medlemsländerna att införa ett obegränsat, eller fallspecifikt, moratorium, dvs ett tillfälligt uppehåll, gällande kommersiell odling och försäljning av genmanipulerade livsmedel inom sina respektive områden, nationella eller regionala.

Bestämmelserna kan alltså snart komma att variera i de olika medlemsländerna. Det betyder att vissa aktörer i livsmedelskedjan (jordbrukare, livsmedelsindustrin, återförsäljare och beslutsfattare) får mera självbestämmanderätt då det gäller beslut att använda bioteknologi.

I Sverige genomförde jag med mitt team ett experiment för att klarlägga om en förändring i de livsmedelspolitiska bestämmelserna samt huruvida jordbrukarna och livsmedelsproducenterna stödjer och accepterar dessa bestämmelser påverkar i vilken grad konsumenterna accepterar en genförändrad produkt som har direkta och konkreta hälsofördelar och indirekta fördelar för miljön. Resultaten visar att tendensen för konsumenten att acceptera produkten är lägre då mera restriktiva livsmedelsbestämmelser råder och högre med mindre restriktiva bestämmelser.

I experimentet utgick vi från att jordbrukare, industrin och återförsäljarna accepterade användningen av bioteknologi i livsmedelsproduktionen. Konsumenterna visade då också

mera stöd för och acceptans av genädrade livsmedel. Resultaten visade alltså att vid en jämförelse av varierande bestämmelser om genädrade livsmedel visade konsumenterna mera acceptans vid mindre restriktiva bestämmelser. Och när bestämmelserna var mera restriktiva sjönk stödet från konsumenterna betydligt.

Vår forskning visar därmed att konsumenterna drar sina slutsatser om genädrade livsmedel utifrån information om de åtgärder som vidtas av aktörer högre upp i livsmedelskedjan, dvs jordbrukare och livsmedelsproducenter, och tar till sig deras val i de här frågorna.

Studien publicerades i **Journal European Review of Agricultural Economics** med rubriken [“Consumer acceptance of food biotechnology based on policy context and upstream acceptance: evidence from an artefactual field experiment”](#).

Kolumnen är skriven på engelska av Ashkan Pakseresht och översatt till svenska av Ulrica Isaksson. Kolumnen publicerades i Västra Nyland 11.2.2020.